

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. I. Parochus requisitus tenetur ex justitia, per se vel alium,
subditorum Confessiones excipere, semel vel pluries in anno, pro eorum
multitudine, necessitate & annuo stipendio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Adde communem ac certam doctrinam; si Confessor audiens Confessionem duorum, ex uno intelligat, alium non confiteri integrè, neque dignè, non potest ullum indicium dare, sed debet absolvere, ne revelet Confessionem: quia secundùm præsentem scientiam bene facit, & alià uti non debet: ergo à fortiori &c.

Placeat itaque omnibus sententia Scoti, & communis aliorum Theologorum, & caveant omnes diligentissimè sub pœnis constitutis à Conc. Later. cap. Omnis utriusque. 12. de Pœnit. & remiss. de quibus alibi egimus, ne verbo, opere, aut alio signo directè vel indirectè revelet peccatum confessum & peccatorem in ullo prorsus casu, etiamsi peccatum confessum foret contra bonum commune temporale aut spirituale, utpote crimen hæreticis vel proditio Reipubl. &c.

Nam, ut bene Doctor Subtilis suprâ n. 18. Nihil casus potest esse, in quo contra charitatem militet silentium, immo contra charitatem communem militaret oppositum. Et quando instas de bono communi; dico illud Deuter. 16. Iustus quod iustum est exequeris: ergo charitativè quod charitatis est exequeris; sed non charitativè exequi-

tur, qui contra legem naturæ modis prædictis manifestat aliquid malum commissum vel committendum: Quare reprobandus est illè versus Iuristarum: Est hæresis crimen, quod nec Confessio celat; non quia metrum sit bonum, sed sententia est falsa.

Consonat Doctor Seraphicus suprâ n. 60. dicens: Ad illud, quod obicitur de hæretico, ducendum, quod debet tacere: nec per illam cognitionem aliquid dicere specialiter: potest tamen sine revelatione Confessionis Superiori dicere: Vigila super oves, quia lupus est in grege, si probabiliter videt illum, qui confessus est, verum dixisse, & periculum ovium imminere; potest etiam & debet esse sollicitus sine revelatione Confessionis, quo modo scias & gregi domino provideat; & tunc domino suo, & etiam consentiens fidem, quam debet, servat. Hæc S. Bonavent.

Omitto plures alios particulares casus, quos ex principiis & fundamentis, hucusque à nobis positis, Auctores aliqui hic resolvunt; tum quia propè innumeri; tum quia ex iis, quos explicuimus, res est facilis. Progredior autem à sigillo, principali utique ac gravissima obligatione Confessariorum, ad quasdam aliquas obligationes minoris momenti.

SECTIO OCTAVA.

De quibusdam aliis obligationibus Confessariorum.

Hæ sunt obligatio audiendi suo tempore Confessiones, obligatio examinandi & instruendi penitentes, obligatio supplendi defectus in Confessione admissos &c. Incipiam ab obligatione audiendi Confessiones; & quæro Primò; an Parochus teneatur audire Confessiones subditorum toties quoties fuerit ab eis requisitus? Respondeo & Dico primò:

CONCLUSIO I.

Parochus requisitus tenetur ex iustitia, per se vel alium, subditorum Confessiones excipere, semel vel pluries in anno, pro eorum multitudine, necessitate & annuo stipendio.

Prima pars, scilicet, Pastorem ex iustitia teneri administrare hoc Sacramentum suis ovis, ab omnibus admittitur. Ratio in promptu est; quia officium inducit obligatio-

nem iustitiæ, maximè accedente explicito vel implicito contractu, prout impræsentiarum accedit: ad hoc enim huiusmodi officium est institutum, ut oves habeant certum animarum suarum Pastorem, à quo possint iure requirere pascua necessaria ad salutem, & ideo præstant annum stipendium, & ad illud præstandum censentur se obligare ex iustitia, ita ut non præstando peccent, & teneantur Pastori ad restitutionem.

Quidni ergo pari ratione, Pastor eis ex iustitia teneatur providere de necessariis pascuis? Inter quæ primum facilè locum obtinent Sacramenta, à Christo ad salutem ovium instituta. Atque inter Sacramenta, quòd magis necessarium lapsis post Baptismum, quàm Sacramentum Pœnitentiæ? Illud ergo tenetur Pastor requisitus administrare ex officio suo; adeoque ex iustitia, ut dictum est, quoniam officium cum hac conditione confertur & acceptatur.

Porro veluti Superior civilis, Rex, Princeps, Magistratus &c. non obligantur per se ipsos omnia sua munia exequi, sed sufficit, quòd per alium idoneum id faciant; argum. Reg. 72. de Reg. Iuris in 6. Qui facit per alium, est perinde ac si faciat per seipsum, sic nulla est ratio,

X x 2

222. Constat omnibus sententia Scoti.

Nullo casu sine Confessione est contra charitatem ex Scoto.

1. Aliqua minores obligationes Confessariorum.

2. Parochus tenetur ex iustitia administrare.

223. cui confidat. nat. Doct. Seraphicus.

Sacramentum Pœnitentiæ suis ovis.

ratio, injiciendi obligationem Superioribus Ecclesiasticis; pascendi gregem suum per se ipsos, quando æquè utiliter possunt pascere per alium. Ita communiter DD.

3.
An Parochus teneatur per seipsum audire subditos, quando id exigunt.
Arriaga.
Poffevinus.
Diana.

Illud, inquit, Arriaga Disp. 43. n. 6. posset in dubium verti; An si Parochus det subditis alium Confessarium idoneum, illi verò velint confiteri ipsimet Parocho, teneatur illos audire. Ioannes Baptista Poffevinus de Officio Curati cap. 3. q. 7. apud Dia. p. 2. tract. 2. Miscel. resol. 2. distinguit: Si enim hoc velint in hora mortis, & pro annua Confessione, tenetur ipsos audire; si verò confiteantur ex devotione, putat eum posse illos remittere ad alterum Confessarium, id quod probabile iudicat ipse Diana.

Lugo.

Lugo verò Disp. 22. n. 3. ait, se non videre probabile fundamentum disparitatis inter hos duos casus. Nam si extra casum necessitatis providet sufficienter ovis suis per alium Confessarium, etiam in casu necessitatis providebit sufficienter per eundem.

Id quod mihi etiam placet, nisi fortè circa horam mortis infirmus haberet singularem devotionem confitendi Parocho; non enim in ea hora posset id ei negare; cum maxime pro illa deberet dirigere suos subditos; & fortasse ex illa speciali devotione valor totius Confessionis pendere posset: extra eum verò casum, dummodo det subdito sufficientem ministrum, non debet obligari Parochus ad omnes majoris devotionis occasiones procurandas ovis. Hactenus Arriaga.

4.
Quæ fuerit mens Poffevini de hac controversia.

Ego autem dubito, an fuerit mens Poffevini, obligare Curatum ad audiendum Confessiones per seipsum in Paschate aut morte. Nam in illa resolutione Dianæ non agitur de Confessione audienda per se vel per alium, sed de audienda Confessione subditi toties quoties Parochus fuerit requisitus, sive per se, sive per alium. Unde opinio affirmativa, quam primo loco ponit Diana, non asserit Parochum per seipsum debere audire, quoties rationabiliter fuerit requisitus, sed per seipsum, vel per alium. Et opposita opinio negat, per seipsum, vel per alium debere audire.

Quando ergo Poffevinus distinguendo asserit, Curatum teneri dare Sacramenta, toties quoties peruntur, sub mortali, quando qui petit, est in Paschate aut morte, intelligi posset, quod teneatur dare per se vel per alium, ad hoc specialiter ab ipso deputatum; ita ut teneatur ille alius ex iustitia eum audire, sicut Parochus teneretur, nisi illum alium substitueret. At si communicatur vel constitetur ex devotione, tunc teneri sub mortali per se vel per alium, ad hoc specialiter delegatum, quando qui petit, non habet alium, à quo recipiat; si verò habeat, à quo possit recipere, & recipiat si velit, non teneri sub mortali, nec per se, nec per alium, ad hoc specialiter delegatum, audire.

Interim ratio Poffevini videtur æquivalere excusare Parochum, etiam in Paschate & morte. Ratio autem est hæc; quia si Curatus teneretur sub mortali, teneretur ratione damni notabilis, quod parochianus sustinet; et cum nullo damno afficiatur sub distinctione dicta, videtur etiam Curatum non peccare mortaliter, Sacramentum non conferendo.

Sed non quid eadem ratio militet in Paschate vel morte? Proflus, quia si habeat alium, à quo tunc recipiat Sacramenta, nullo omnino afficitur damno, nisi fortè privaretur aliqua singulari consolatione; quæ an sit tanti momenti, ut propterea Parochus peccaret mortaliter, valde dubito, nisi ex ea pendere valor totius Confessionis, quod non est facile præsumendum.

Igitur præcipua difficultas hujus Conclusionis est; an Parochus teneatur administrare Confessionem, toties quoties subditi rationabiliter id petunt; an verò tunc solum, quando ex præcepto divino vel Ecclesiastico tenentur confiteri. Reginaldus in Praxi tom. 1. lib. 1. c. 8. n. 81. refert sententiam Medinae, & Aliorum, quos citat, existimantium, nec Curatum quidem, teneri sub pœna peccati mortalis audire suorum Confessiones extra casum, in quo confiteri illi adstringuntur vel iure humano, ut semel in anno, vel iure divino, in verosimili mortis periculo: vel quoties tunc remedium eis necessarium esse videtur, ad illud quod peccatum mortale vitandum.

Namque aliàs nec lege fraternæ charitatis, nec ratione pastoralis officii tenetur. Non enim debet lege charitatis fraternæ, quæ omnes æquè respicit, juxta illud Ecclesiastici, 17. Mandavit illis unicuique de proximo. Unde cum alius Sacerdos non peccet mortaliter contra legem fraternæ charitatis, nolendo audire aliquem Confessionem, nec peccabit Curatus. Ille tamen alius extra casum necessitatis non peccat mortaliter, quia lex charitatis fraternæ non obligat sub mortali, nisi cum proximus laborat gravi necessitate, seu quando veritas est, ipsum sibi opera nostræ salutem sive animæ, sive corporis adipisci non posse.

Nec etiam ratione pastoralis officii mortaliter peccare contra iustitiam, probatur: quod officio suo satisfacit, si onera, sibi à iure, vel à Superiore imposta, compleat: sed neque jus, neque Superior imponit Curato Sacramentum Pœnitentiæ ministrare subditis, nisi cum necessarium est hos illud recipere. Unde quodvis Curato commissa sit cura subditorum, tamquam patri filiorum spiritualium; tamen sicut pater carnalis satisfacit suo officio, dando filio necessaria, aliis abundantioribus denegatis: ita etiam Curatus suo satisfacit iudicandus est, Sacramenta necessaria tunc ministrando subdito, cum eorum suscipiendorum necessitas urget. Hucusque Reginaldus.

Qui cum illam sententiam non rejiciat, videtur eandem approbare, maxime cum statim subjungat.

Negandum tamen non est; quin officium Pastoris, si non de necessitate, saltem de congruitate exigat à Curato, ut suis operam præstet juxta priorem sententiam; ita ut eam denegans, vituperatione dignus sit, & venialiter peccet, idque nonnumquam graviter, ut cum lucrandum esset Iubilæum, aut subditus ostenderet se pari aliquam indigentiam spiritualem, opportunoque tempore peteret, nec rationabilis negandi causa adesset.

Non peccaret tamen mortaliter contra debitum justitiæ; quia licet subditus aliquod jus habeat petendi Sacramentum à suo Curato, quoties vult confiteri, non habet tamen coactivum, quo possit contra eum agere, & extra casum necessitatis compellere ad Sacramentum ipsum ministrandum; sicut nec filius potest compellere patrem ad aliqua non necessaria, licet commoda sibi, largienda. Hæc ille. Ubi satis enucleatè ostendit, se subscribere sententiæ Medinæ.

Sed contra: pater carnalis (ut in hæcenus in simili adducto) non solum tenetur providere filiis in extrema & gravi necessitate, ne moriantur, aut graviter infortentur; sed etiam subministrare ea, quæ requiruntur ad vivendum cum decore & competenti honestate secundum statum suum: ergo consimiliter pater spiritualis, qui est Parochus; non tantum debet filiis suis spiritualibus, id est, subditis suis providere de Sacramentis; & aliis mediis salutis omnimodè necessariis, ne in æternum pereant, sed etiam subministrare ea, quæ requiruntur ad vivendum cum decore & competenti honestate secundum statum suum, id est, ad piè & Christianè vivendum, ac in vita Christiana proficiendum; ad hunc autem profectum indubiè necessaria est frequentior Confessio, ut experientia docet. Immo (eadem teste) vix aut ne vix quidem, qui semel tantum in anno confitentur, ab omni peccato mortali abstinent.

Ponamus ergo casum, quod aliquis statim à Confessione in Paschate peccaverit mortaliter; putas quia Parochus ex officio suo non tenebitur hujusmodi volentem confiteri, & per Absolutionem sacramentalem recuperare amissam sanitatem; immo ipsam vitam spiritualem; putas, inquam, quia poterit sine peccato mortali injustitiæ, subditum suum repellere, & nolle audire ejus Confessionem, nisi recurrente obligatione Paschali, aut periculo mortis?

Sanè perseverantia illa in peccato mortali, gravissimum malum est, ut per se patet; constituit enim hominem mancipium diaboli & filium gehennæ, capitalem inimicum Dei, & expertem omnis operis meritorii de condigno

gratiæ & gloriæ. Et licet seipsum possit ab hoc malo liberare, eliciendo Contritionem charitate perfectam; tamen quia hæc difficilis est, & valde incerta, rationabiliter proflus petit à Pastore animæ suæ remedium certius, scilicet Sacramentum Pœnitentiæ. Quidni ergo medicus animum teneatur illud volenti subministrare, etiam ex officio suo?

Nonne medicus corporalis seu corporum, qui stipendium accipit à communitate, ex officio suo tenetur curare omnes graviter ægros; quando rationabiliter id postulant, & ipse sine incommodò gravi respectivè potest eos curare?

Non dubito; quin communitas, quando stipendium obtulit, intenderit hujusmodi obligationem imponere, & per consequens ipse, acceptando stipendium, voluerit se in tali casu obligare. Ergo obligatur non solum ex aliqua congruitate, sed etiam ex vera necessitate, ita ut mortaliter peccet contra debitum justitiæ; & teneatur ad restitutionem damnorum; sequentium ex negata curatione.

Quid si idem dixerò de medico spirituali, qui accipit stipendium, ut depellat morbos spirituales, & sanet eos, à quibus stipendium accipit ab omnibus infirmitatibus, præsertim gravioribus, quando potest sine gravi suo incommodo respectivè sanare; & ipsi rationabiliter postulant sanitatem? Non video, quid huic dicto obstat possit.

Obstat, inquis; quod ipse subditus non teneatur sub peccato mortali statim confiteri, est perseverantia in statu peccati mortalis sic grave malum; cur ergo Parochus teneatur sub mortali illud peccatum tollere?

Respondeo: quia dum subditus voluntariè paritur illud malum, cedit jure suo, quod alioquin habet; ad illud malum expellendum per Confessionem; an autem possit cedere jure illo, alibi dictum fuit, & sententiam affirmativam hic supponimus; unde quædam Parochus non requiritur, hic nullatenus obligatur ex justitiâ ei succurrere, quia censetur cedere jure suo. Eodem modo, quo medicus corporalis non tenetur visitare infirmum, vel eum curare ex officio seu justitiâ, quamdiu infirmus voluntariè permanet in sua infirmitate, nihil curans de medico; aut positivè eum repellens, & nolens admittere. Si autem requisitus fuerit, statim oritur obligatio in actu secundo eum sanandi; quia amplius non censetur cedere jure suo, sed jus suum exigere.

Ergo similiter, licet peccator non teneatur statim confiteri, & per consequens Parochus non requisitus, haud teneatur ultro se ingerere audiendæ ipsius Confessioni, quia censetur cedere jure suo; equidem requisitus tenetur ex officio audire, quia jam amplius peccator non cedit jure suo, sed illud positivè exigit.

X x 3

10. Medicus corporalis qui stipendium accipit tenetur ex officio curare omnes verè ægros;

ergo etiam medicus spiritualis,

ii. Obstat.

Solentur,

Et

12.
Responde-
tur ad argu-
menta Ad-
versario-
rum.

Et verò, ut respondeamus ad alia argu-
menta Adversariorum, cur minus illud jus sit
coactivum, quàm jus quod habet Parochus ad
suum stipendium? Vel quàm illud, quod
habet communitas cogendi medicum, quem
stipendio conduxit, & habet medicus cogendi
ad solutionem stipendii? Non apparet suf-
ficiens disparitas.

Nec mirum, quòd filius non possit cogere
patrem, quia pater non obligatur ex iustitia,
sed solum ex pietate; & disparitas est mani-
festissima; quia pater non accipit stipendium
à filio, sicut Parochus à suis subditis.

13.
Tàm jus
quàm Super-
ior imponit
Curato, Sacra-
mentum
ministrare
subditis, quan-
do ratio-
nabiliter
exigitur
omnibus
consideran-
dis.

Fateor itaque, Parochum satis facere officio
suo; si onera sibi à jure, vel Superiore imposi-
ta compleat; sed nego Subsumptum, puta:
neque jus, neque Superior imponit Curato,
Sacramentum Pœnitentiæ ministrare subditis,
nisi cùm necessarium est, hos illud recipere;
& dico, tam jus naturale, quàm Superiorem,
imponere Curato Sacramentum ministrare
subditis, quando, omnibus consideratis, ratio-
nabiliter illud exigunt.

Conside-
randa pri-
mò quanti-
tas stipendii
& multitu-
do subdito-
rum.

Porrò consideranda hic veniunt tum mul-
titudine subditorum, tum necessitas physica &
moralis, tum etiam quantitas stipendii, eod-
em modo sicut in medico corporali. Quantò
enim majus est stipendium, tantò frequentius
tenetur subire laborem, pro quo stipendium
datur; quò autem plures sunt subditi, & mi-
nus stipendium, eò sæpius potest justè se excu-
sare, ne alioquin labor sit improporcionatus
stipendio, & aliunde non possit sibi providere
de necessariis ad sustentationem.

Quid si enim haberet mille v. g. immo cen-
tum tantùm subditos, & omnes singulis die-
bus vellent confiteri, esset onus planè intol-
erabile, quin etiam aliquando physicè impos-
sibile sustinere, præsertim cùm etiam aliis fun-
ctionibus, v. g. concionibus, administrationi-
bus aliorum Sacramentorum, visitationi
infirmorum ex officio debeat intendere. Ut
omitram, non teneri Parochum summam dili-
gentiam adhibere vel laborem, sed modera-
tam tantùm & prudentem sollicitudinem.

14.
Deinde ne-
cessitas
Confessio-
nis.

Consideranda etiam est, sicut dixi, necessi-
tas Confessionis; nam qui habent peccata mor-
talia, majori premuntur necessitate, quàm qui
solum confitentur peccata venialia, & ideo
istis sæpius, quàm his Sacramentum illud ad-
ministrandum.

Deinde fieri potest, ut hæc & nunc subdi-
tus unus, præ alio, gravi aliquâ tentatione
aut difficultate prematur; ut unus longum
aliquid iter aggrediatur, in quo itinere diffi-
culter poterit confiteri, alius autem maneat
domi, & quotidie habeat occasionem con-
fiteri.

Accedat; frequentiam Confessionis uni
posse esse inutilem, vel quia contemnitur vir-
tus Confessionis, vel propter scrupulorum

perturbationem; alteri autem valde utilem
propter maximam dispositionem, quæ solum
hoc Sacramentum frequenter, & continuè
profectum in virtutibus.

Denique uno tempore lucrandum est. Ita
bilæum aut alia Indulgentia, quæ utilitate
satis magnâ subditi privarentur, nisi confite-
rentur; quis dubitat quin magis isto tempore,
quàm alio teneatur Parochus se exponere
Confessionibus subditorum excipiendis? Uti
etiam excipiendis Confessionibus Sacerdo-
tum, qui singulis diebus debent celebrare,
quàm sæcularium, qui rarius solent commu-
nicare?

His itaque omnibus maturè expensis, &
prudenti judicio in ista re appensis, quoties
subditi rationabiliter petit Sacramentum
Confessionis, toties tenetur Parochus illud
ministrare, per se quidem si rationabiliter
id exigat, propter aliquam gravem causam,
vel quia non potest aliter satisfacere sua con-
scientiæ, quòd tamen rarum est; aut certe per
alium, quia moraliter sæpè impossibile est per
seipsum facere. Hæc est Conclusio nostra de
sententia communior ac verior magisque præ-
cipue docent Suarez Disp. 32. Sect. 1. n. 4.
& seqq. Bonacina de Sacram. Disp. 5. q. 7.
p. 4. §. 2. n. 23. cum aliis quos citat. Co-
ninck Disp. 8. n. 129. Lugo Disp. 22. n. 2.
Arriaga, Dicastillo & alii Recentiores & An-
tiquiores.

Rogas; an semper graviter peccet Para-
chus si semel aut iterum neget, aut differat
Confessionem, quando alioquin ex officio tenetur
eam audire? Respondet Suarez supra
n. 5. Si gravis aliqua causa urgeret, v. g. quia
subditi gravi aliquâ tentatione aut difficul-
tate premitur, vel quia longum & difficile
iter aggreditur, vel certe quia est tempus in-
bilæi, & privaretur magnâ utilitate, si non
confiteretur; in his, inquit, & similibus even-
tibus, peccaret graviter Pastor, negando hoc
Sacramentum. Tamen extra hos casus non
erit peccatum mortale, etiam si semel aut iterum
neget seu differat, dummodò non sit dilata-
tio nimia, ita ut conseatur subditi privati
jure suo in re gravi, quod prudenter arbitrio
existimandum est. Ita Suarez.

Et Nugnus in Addit. q. 8. a. 4. dub. 3. q. 1.
concl. 3. à mortali peccato excusat Parochum,
qui semel aut iterum denegat Confessionem
petenti rationabiliter; nam hæc videtur mate-
ria levis inquit Nugnus.

Sed hoc mihi, inquit Bonacina supra, diffi-
cile persuadeo: nam si omissio unius Confes-
sionis conferretur materia levis, sequeretur, il-
lum, qui semel in anno Confessionem præter-
mittit, quam ex præcepto Ecclesiæ facere tenetur,
vel qui Confessionem ex voto, vel ex in-
iuncta pœnitentiâ, semel aut iterum omittit,
non peccare mortaliter, quod non videtur
admittendum.

Non existimo tamen improbabilem Nugni & Aliorum opinionem, potius ob auctoritatem, quam propter rationem: sicut etiam probabiliter censo, excusari posse Parochum, qui præcisâ pœnitentis necessitate, aut magnâ utilitate, semel aut iterum negat, aut differt hoc Sacramentum conferre, præsertim si pœnitens importunè & nimis frequenter confiteri velit; nam habenda etiam est ratio aliorum negotiorum & obligationum, quibus præmittitur Parochi, qui non tenentur maximum laborem & diligentiam adhibere, sed moderatam juxta prudentis judicium. Ita Suarez loco citato n. 5. Hucusque Bonacina.

Itaque secundum Suarium denegatio Confessionis in casu proposito est materia levis, præcisâ pœnitentis necessitate, aut magnâ utilitate; gravis autem; consideratâ pœnitentis necessitate aut magnâ utilitate.

Quid ergo ad rationem Bonacinae supra contra Nugnum? Respondetur, eandem materiam posse esse gravem respectu unius legis, & levem in ordine ad aliam legem, ut alibi specificavimus in auditione Missæ; quæ respectu legis Ecclesiasticæ est materia gravis; in ordine tamen ad legem politicam posset esse materia tantum levis, quando videlicet vel finis legis politicæ levis foret, vel si gravis, auditio Missæ leviter ad eum conduceret.

Sic igitur in casu proposito, illa negatio seu dilatio Confessionis ad parvum tempus, in ordine ad spirituale bonum subditi, quod est finis obligationis Parochi, non videtur esse materia gravis, præcisâ necessitate & magnâ utilitate; quia subditus non patitur grave detrimentum; quàmvis in ordine ad satisfactionem, præstandam Deo pro peccatis commissis, quæ est finis annuæ Confessionis, possit esse & reverâ sit materia gravis. Et eadem disparitas ostendi potest in Confessione debita ex voto, cujus finis est cultus Dei; & debita, ex præcepto Confessarii, cujus finis est integritas Sacramenti. Placet itaque sententia Suarii.

Displicet autem, quod Richardus, Sylvester & Fumus apud Reginaldum supra n. 83, docent, scilicet, eo ipso quod Parochus recuset audire Confessionem parochiani, censere concedere facultatem adeundi alium Confessarium. Neque enim licet talem licentiam facile sibi fingere, cum ad validitatem Confessionis ea tantopere sit necessaria; neque proposita Parochi recusatio, sit illius datæ sufficiens argumentum. Esti namque facilis & misericors esse debeat Parochus, peccatorque se præbendo difficillem; tamen meritò præsumitur velle, ut ea licentia expressè petatur, dum ipse suâ sponte eam non offert, præsertim cum tam facile possit responsum dare dicendo: *Adeas alium*, quàm dicendo; *Nolo te audire*.

Accedit, tum quod volens alieno confiteri,

teneatur licentiam à proprio Sacerdote petere ac obtinere ex præscripto cap. *Omnis utriusque sexus* 12. de Pœnit. & Remiss. tum etiam, quod Curato, recusanti audire subditum, adesse possint rationes, negandi licentiam confitendi cuilibet: cum vereri debeat, ne is adeat aliquem minus idoneum, qui non inducat ad vitæ emendationem & peccatorum odium, & non cogat ad restitutionem faciendam, aut ad declarandum peccatorum numerum & circumstantias, quæ sunt causæ justæ negandi talem licentiam. Ita Reginaldus supra, vocans nostram sententiam probabiliorē; & pro ea citans Sotum 4. dist. 18. q. 4. a. 2.

Unde perperam Dicastillo Disp. 1. d. n. 484. Sotum & Reginaldum citat pro sententia Richardi, nisi idem sit (quod non puto) referre aliquam sententiam, eamque rejicere tamquam minus probabilem, & eam docere. Vide quæ in simili casu alibi diximus, disputantes, an quando periculosa est confiteri proprio Sacerdoti, vel quia est Confessionum detector, vel sollicitator pœnitentium ad malum, possit subditus absque alia licentia confiteri Sacerdoti alieno, de quo casu tractat Sotus loco supra citato; & docet, sententiam affirmativam esse falsam. Eadem autem est ratio de casu proposito; pura, quia malitia proprii Sacerdotis non est commissio jurisdictionis.

Ceterum quæ usque adhuc dicta sunt de Parocho, suo modo etiam militat in Præbato Regulari, qui licet non accipiat proprium stipendium; equidem eligitur à communitate, ut totus ad bonum subditorum attendat, idemque omnia necessaria ad sustentationem ipsi administrantur; proinde ipse acceptans officium, censetur se implicite obligare communitati ad ea, quæ sunt sui muneris fideliter exequenda. Itaque per se vel per alium tenetur audire eorum Confessiones ex officio suo, adeoque ex justitia.

Numquid etiam cum periculo vitæ? Responsio patebit ex Conclusi. sequenti.

CONCLUSIO II.

Parochus in gravi necessitate tenetur ex justitia audire Confessiones subditorum, per se vel per alium, cum periculo vitæ. Qui non est Parochus, solum in extrema necessitate ex charitate.

Extremam necessitatem voco periculum eterne damnationis, ex quo se peccator nullo modo potest eripere, ita ut sine mea opera, v. g. in casu Conclusi. sine auditione Confessionis, salus ei aut omnino, aut saltem secun-

Reginaldus.

Sotus.

20.

Perperam pro opposita sententia citatur Sotus & Reginaldus.

Dicastillo.

Sotus.

21.

Eadem hic est ratio Parochi & Præbati Regularium.

22.

Quid sit hic extrema necessitas, ita quæ tenetur cuilibet audire Con-

18.

Eadem materia potest esse gravis respectu divinarum legum.

19.

Item hoc ipso quod Parochus recuset audire Confessionem, dat licentiam alteri conitendi.